

ljudiški zastopnik za kmeta. — Kaj pravilo na to, klerikalni bujskači in križarji?"

Mi pa odgovarjamo kratko in jedrnato. Obljube g. Puolje se nikdar ne bodo izpolnile, ker je Pucelj tudi kot minister navezan na dobro voljo srbskega finančnega ministra, ki se spominja naše Slovenije samo takrat, kadar potrebuje denar njenih davkoplačevalcev, ne vidi je pa takrat, kadar naj bi pomagal. Samostojni minister naj rajši ne govori toliko o 50 in 20 milijonskih postavkah, katerih naša Slovenija ne bo deležna. Bilo bi veliko boljše, da nam g. minister raztolmači "potrebo" visokih davkov. G. Pucelj nam tudi ni povedal, iz kakšnih razlogov da je vlada s prvim septembrom zvišala razne pristojbine, takse in tarife. Kaj nas brijejo njegove velikopotezne obljube, ki se nikdar ne bodo izpolnile. Kaj nam pomagajo krediti, ki so v prvi vrsti namenjeni za Srbijo in druge pokrajine? Visoki davki, takse, tarife, in druga bremena kričijo do neba. Prepričani smo, da bo prišel dan, ko bo dolejški mesar slovenskemu ljudstvu predlagal račune svojega protiljudskega delovanja.

Potne izkaznice.

Naša demokrasko-samostojna beograjska vlada je obremenila potrpežljivost našega ljudstva z nevdržno načinom potnih izkaznic. Za vsak prestop mej domače občine se zahteva potna izkaznica in baš radi nepotrebne uvedbe demokrasko-samostojnih potnih izkaznic je zavladala nepopisna nevolja med našim kmetiskim ljudstvom. V očigled tej upravičeni ljudski nevolji radi upeljave potnih izkaznic se je obrnil poslanec dr. Hohnjec v imenu Kmetске zveze in Ljudske stranke 14. avgusta na notranjega ministra Svetozarja Pribičevića z naslednjo interpelacijo:

Nekako pred 14 dnevi je izšla odredba ministrstva za notranje zadeve, koja je predpisala izkaznice za potovanje v tuzemstvu. Vsaka oseba brez izjeme, tako je velevala naredba, mora za vsako potovanje iz enega kraja v drugi kraj imeti posebno potno dovoljenje. Ko je prebivalstvo doznalo to naredbo, se ga je polotila velika in upravičena nevolja. Zaradi par oseb, ki so osumljene komunističnih, prevratnih ali protidržavnih stremeljenj, vendar ne gre vse ljudstvo v državi postaviti pod policijsko in žandarstvo kontrolo. Državna oblast ima dovolj varnostnih organov, da nadzorujejo sumljive osebe, nima pa pravice brez zadostnih, tehničnih razlogov razburjati in mučiti vse potujoče občinstvo. Kljub temu, da so nekateri časniki pomirjali ljudi, češ, da ta naredba v Sloveniji ne stopi v veljavo, dokler se ne objavi in pojasni v ljubljanskem "Uradnem listu", se je naredba začela izvajati tudi v slovenski pokrajini. Ne županstva na deželi, ne potniki niso bili obveščeni o tem, da se, in kakšne legitimacije se zahtevajo. Policijski predstojniki so začeli postopati samovoljno in svojevoljno. Dne 9. avgusta sta v vlak Cakovce—Maribor prišla žandarja ter zahtevala od potnikov legitimacije. Kdor ni imel potne izkaznice, je bil neusmiljeno postavljen na zrak. Nekaj potnikov, ki so plačali celo vožnjo, je moralo iz vagonov v Maribor Nedeji, nekaj v Moškanjcih itd. Ko so ostali potniki iz vlaka Cakovce—Maribor izstopili na mariborski postaji, se jim je reklo, da se bo naredba začela izvajati šele 10. avgusta, ljudje pa so bili pognani iz vlaka že 9. avgusta. Slični slučaji so se dogodili tudi drugod. V neslužbenih časnikih k tej naredbi objavljeno "službeno tolmačenje" hoče celo stvar nekoliko omiliti s tem, da proglašajo kot zadostno legitimacijo, staro ne nad leto dni, opremljeno s fotografijo, ali s fotografijo opremljen potni list, potrjen po 20. juliju 1921, ali posebne potne izkaznice itd. V istini pa povzročajo tudi tako "tolmačena" naredba potujočemu občinstvu veliko neprijetnosti, zaprek in težav. Ljudje so zelo nevoljni, ker imajo vsled naredbe nepotrebne stroške in pota, ker s čakanjem na izkaznice izgubljajo veliko časa, ne morejo pravočasno odpotovati, dospejo dostikrat prekasno, po nepotrebem trošijo denar, imajo izgube pri trgovanju in drugih poslih itd.

Ministrstvo naj pomisli, da je neupravičeno in zato tudi neumestno brez zadostnih razlogov delati državljano neprilike, jih dražiti in mučiti, jim delati nepotrebne stroške. Mesto, da bi ministrstvo bilo sledilo dobremu vzgledu Zveze narodov, ki je na posebni konferenci zahtevala velike olajšave za potovanja iz ene države v drugo ter za ta svoja olajševalna določila že tudi dobila privoljenje večine evropskih držav, pa dela lastnim državljanom za potovanje v lastni državi zapreke, potežkoče in ovire.

Vprašam torej g. ministra za notranje zadeve, ali je voljan takoj ukiniti to neumestno in nepotrebno naredbo?

Politični ogled.

Kraljevina SHS. Beograjsko politično gibanje miruje. Ministrski predsednik Pašić odpotuje v Pariz k kralju Aleksandru, da mu bode poročal, koliko smo zopet izgubili na ozemlju v zadnjem času. Tri ministri si ogledujejo ljubljanski sem, beograjsko ministrsko poslopje menda čuva in straži edini Pribičević. Sedaj se menda ne bo niti ministrskih sej, dokler se ne vrne večina ministrcev zopet v Beograd.

Avstrijska vojska se začela z vojaštvom zasedati prvi del Zapadne Ogrske, katerega jej je prisodila mirovna pogodba. V drugi del tega ozemlja se še ne upajo Avstrijci, ker je še tamkaj madžarsko vojaštvo. Medzavezniška komisija bo skušala Madžare prepovoriti, da bodo izročili tudi ta drugi del Zapadne Ogrske mirni in potem Avstriji.

Francoska Briandova vlada se pripravlja na odstop, ker nameravajo preosnovati ministrski kabinet in vzpostaviti novega finančnega ministra.

Grško-turško vojno še vedno nadaljujejo, vendar nam manjkajo v zadnjem času verjetni podatki, kdo zmaga in kdo je topen. Po turških poročilih so zmagovalci Turki, po grški pa grške čete.

Tedenske novice.

Pri Sv. Mariji na Hoću, združnici nadžupnije Sv. Martin pri Slovenjgradu, se vrši dne 8. t. m., na Marijin praznik velik mladinski tabor. Tabor bo manifestacija katoliške mladine slovenjgraškega okraja. Vabljeno so vsi, posebno mladina, k prav obilni udeležbi!

Shod Slov. ljudske stranke pri Sv. Križu na Murskem polju se je obnesel na vse pričakovanje dobro. Shoda se je udeležilo toliko odličnih pristašev SLS iz ljutomerskega in iz gornjeradgonskega okraja, da velika dvorana vseh udeležencev ni mogla obseči. Shodu je predsedoval starosta na šihh smišljenikov g. Slane, govorili so narodni poslanci Stanonik iz Kranjske, Roškar in Pušenjak ter tajnik Zebot. Shod je trajal od 3. do pol 7. ure zvečer. Ljudstvo je v posebnih resolucijah izrazilo popolno zaupanje Jugoslovanskemu klubu, posebno pa načelniku dr. Korošcu v borbi za slovensko avtonomijo. Ljudstvo je ogorčeno ob sodilo izdajstvo Samostojne kmetijske stranke glede slovenske avtonomije in novih ljudskih bremen. — Shod je pokazal, da je naša lepa Prelekija v ogromni večini v taboru Slovenske ljudske stranke.

Razmere pa, razmere... Slovenski demokrati so se pred in po volitvah z vsemi štirimi branili avtonomije, češ, da potem slovenski razumniki, kakor učitelji, profesorji, uradniki itd. ne bodo v srbskih pokrajinah dobili služb. Sedaj pa avtonomije ni in vlada nastavlja po Južni Srbiji ruske učitelje, katoliške učitelje po Banatu pa zatira. — Isto je z vojsko. Vojni minister je v proračunu zahteval za vojne izdatke celih 10 milijard dinarjev. Mislili smo, da bo to velikansko svoto, ki je daleč pretirana, uporabil za izpopolnitev naše armade, pa smo se zmotili. V vojno službo so vzeli ogromno število ruskih vojakov-beguncov, tehnikov, vojaških uradnikov itd. in te je treba izdrževati. Kam naj vodi to gospodarstvo, če bodo sprejemali v službe begunce iz vseh delov sveta? Ruski Wranglovi bodo sedaj stražili naše meje napram

Madžarom in Albancem. Uporabljali jih bodo tudi proti vojaškim dezerterskem v Južni Srbiji. Sedaj se pa vprašajmo: Čemu potem toliko našega vojaštva, ako si z njim ne moremo zavarovati naših mej? Davčni vijak pritiska najbolj ravno vsled vedno večjih zahtev višjih oficirjev, ki nimajo smisla za pravo državno gospodarstvo. Naši poslanci so se vedno branili visokim vojaškim postavkam v proračunu, toda kaj pomaga, če pa kimajo z vojnim ministrom paši demokratije in samostojni.

Zakaj bodo uporabljali državno posojilo? Beograjski list "Trgovinski glasnik", glasilo srbskih velebogatašev, piše dne 27. avgusta, da bo vlada uporabila novo 500 milijonsko državno posojilo za obnovitev obstoječih železničnih prog in za osvojitve glavne proge Zagreb—Beograd—Caribrod ozir. Djevdjelija. Posamezne postavke se glasijo: 1. Za vpostavitve prometna na progi Zagreb—Beograd 4 milijone dinarjev. 2. Nabava železniških pragov in drugega materiala 32 milijonov dinarjev. 3. Zgradba tovarne za brikete 20 milijonov dinarjev. 4. Zgradba osrednjega skladišča v Bagajnici 4 milijone dinarjev. 5. Transport žel. tračnic 1 milijon 600.000 din. 6. Nabava materiala za bosanske železnice 1 milijon 670.000 dinarjev. 7. Popravila lokomotiv in vagonov 34 milijonov. 8. Vodne postaje vNovski, Vinkovcih, Somboru, Indiji in Veliki Kikindi 8 milijonov dinarjev. 9. Nabava lokomotiv in vagonov za ozkotirne železnice 15 milijonov dinarjev. 10. Razširjenje in zgradba delavnic v Zagrebu, Bečkerek, Nišu in Sarajevu 12 milijonov dinarjev. 11. Delavnica v Ljubljani 5 milijonov dinarjev. 12. Gradba stanovanj pri oblastnih direktorjih 4 milijone 730.000 dinarjev. 13. Zgradba za nadzorstvo v Ljubljani 12 milijonov dinarjev. 14. Razširjenje skladišč 5 milijonov. 15. Vzpostavitev izogibalnic na glavni progi Zagreb—Beograd—Niš—Djevdjelija itd. 40 milijonov dinarjev. Vse to znaša 200 milijonov dinarjev in preostane še 300 milijonov. Kam jih bo vlada vtaknila? Naše poslance opozarjamo na to dejstvo, da bodo zahtevali natančno polaganje računov.

Muslimani za avtonomijo. Muslimanski narodni poslanec dr. Džafer Kulenović, kateri je izstopil kot prepričan pristaš avtonomistične ureditve naše države iz Jugoslov. Muslim. kluba, je priredil pred par dnevi v svojem volilnem okraju veliko politično zborovanje, katerega se je udeležilo čez 1500 volilcev. Po njegovem poročilu so volilci stavili resolucijo, v kateri odobravajo njegovo edino pravilno vernost avtonomističnemu programu, na katerega podlagi je bil izvoljen za poslanca. Sedaj že muslimanski volilci uvidevajo, kako jih je večina poslancev njihovega kluba dovedla s centralizmom v gospodarstvo in kulturno-politično odvisnost in nesvobodo.

Od Sv. Jurija na Pesnici izveemo o "siljanem" shodu samostojnega Schnuderja in Dobnika dne 14. avg. tele zanimivosti: med ovenčanimi stavolci z samostojnimi napisi je sprejela muzika auto govornikov. Nad 4 ure so mučili dobra dva ducata poslušalcev z dečo vred. Eden govornik je zopet vedel povedati, da samostojna ni zoper vero; zato sta pa Schnuder in Robnik, ta slavni šentjurski solnik in nadstrankar, ki je zborovanje vodil, odprla vse zatvornice svoje zgovornosti, da kar najbolj osmešita vero in pobožnega kmeta pa svetega Izidorja itd., kakor to štajercijanci in samostojneži tako dobro znajo. Prejšnji dan je Robnik menda celo pouk v šoli opustil, da je mogel vse kar najlepše pripraviti. Zato pa ga je doletelo tudi odlikovanje, kot do danes še nikogar v SHS: dal se je izvoliti za "častnega člana samostojne"! K temu odlikovanju tako odličnega značaja in "narodnega delaveca", kakor je gosp. Robnik, seveda iz srca čestitamo i njemu i SHS! — Če se omenimo, da je samostojni auto med shodom zvaljal šentjurske samostojne "dame" skupaj na ples, smo vse povedali.

Policijska ura za gostilne. — Bivša liberalno-samostojna dež. vlada je to poletje nenadno zopet podaljšala policijske ure tudi po deželi celo do 11. ure. Bog ne daj, da bi bila vlada storila na ljube svojim dragim so-

mišljenikom, raznim proti-klerskim birtom in šnopsarjem, marveč je to ukrenila le iz gole ljubezni do naroda in v goreči skrbi za socialno in gospodarsko dobrobit ljudstva! In vendar naša neslabostojna pamet te skrbi in ljubezni ne razume, marveč pravi: mogoče, da je to nekoliko upravičeno po mestih, kjer se ljudje pozno vračajo z izprehodov, in po kolodvorskih restavracijah; a kjer so drugod na deželi ljudje čez 9. uro v gostilni, je gotovo čez potrebo in torej — zlo! Nedavno sem videl, da so se v nedeljo ob 5. uri popoldne v dveh sosednjih krčmah pretepali. Vse v narodov blagor! Tudi samostojni žegen!

Samovolja mesarjev. Iz Sentlji v Slov. gor. nam poročajo, da mesarji v tamkajšnji okolici, se vedno prodajajo meso po 20 K, čeprav se v Mariboru prodaja isto meso po 14 do 16 K. Čudimo se, da oblasti ne posežejo vmes, saj je vendar znano, da kupujejo ti mesarji živino po 7 do 8 K za 1 kg žive teže. Upajmo, da bo okrajno glavarstvo napravilo postopanju in samovolji okoliških mesarjev potreben konec.

Pričetek šolskega leta v Mariboru. Na mariborski državni gimnaziji se bodo vršili vsi ponavljalni izpiti za preteklo šolsko leto dne 10. sept. od 8. ure naprej. Sprejemni izpiti za prvi razred se bodo vršili dne 12. septembra od 10. ure dalje. K sprejemnim izpitom se je priglasiti s krstnim listom in s spričevalom zadnjega šolskega leta do 11. septembra na ravnateljstvo zavoda. Tudi na dan izpita od 8. do 9. ure se še sprejemajo priglasila. Dodatni izpiti privatistov in obolevlih se vršijo dne 12. septembra od 9. ure dalje. Vpisovanje bivših in novih gimnazijcev za razrede od 2. do 8. se vrši dne 13. septembra od 10. ure dalje. Ob 12. uri tega dne se redni sprejem zaključuje. Dne 14. septembra se prične redni šolski pouk. — Na državnem moškem učiteljsku v Mariboru se vrši vpisovanje bivših učencev vadičnice ter gojencev in gojenk letnikov v pondeljek, dne 12. septembra dopoldne. Na novo vstopivši se naj zglašajo dne 12. septembra popoldne. Gojenci in gojenke se bodo sprejemale samo v 3. in 4. letnik. Bivši učenci in gojenci ter gojenke naj prinesejo k vpisovanju zadnje šolske spričevalo, nanovo vstopivši pa krstni list in zadnje šolske spričevalo z odhodnico. — Na državni dvorazredni trgovski šoli v Mariboru se pričnejo prijave za vstop v I. deški letnik sprejemati najpozneje do 10. septembra. Za deškiški oddelek I. letnika se novih prijav ne bo sprejemalo. Dne 12. septembra se začnejo sprejemati in ponavljalni izpiti. Dan 14. septembra je reden šolski dan. Opozarjamo, da sta ptujška in celjska gimnazija realni gimnaziji, na katerih se poučuje grščina, ki je potrebna vsem tistim, ki hočejo postati duhovniki in zdravniki.

Pričetek šolskega leta v Mariboru. Vpisovanje na državnem ženskem učiteljsku v Mariboru se vrši za I. in II. letnik dne 12. septembra od 8. do 12. ure v poslopju na Zrinškem trgu št. 1. — Vpisovanje na deški meščanski šoli bo dne 11. 12. in 13. septembra vselej od 8. do 12. ure. Dne 12. in 13. septembra pa po potrebi od 14. do 16. ure.

Na državni realni gimnaziji v Ptujju se bodo vršili sprejemni izpiti dne 11. septembra t. l. od 9. do 11. ure. Sprejemni ponavljalni in naknadni izpiti pa dne 12. septembra ob 8. uri. Vpisovanje novih učencev dne 12. septembra od 10. do 11. ure, vpisovanje starih učencev dne 13. septembra od 10. do 11. ure. Sprejem novih učencev v III. razred je omejen.

Na drž. realni gimnaziji v Celju se vrše sprejemni izpiti za I. razred v torek, 13. t. m. ob 8. uri zjutraj; vpisovanje v II.—VIII. razred v torek od 9.—12. ure dopoldne; ponavljalni in dodatni izpiti 12. 13. septembra. Dne 14. septembra je ob 8. uri sv. maša, 15. septembra se prične redni pouk.

Čudno gospodarstvo. Iz Hoč nam pišejo: Pri nas se je pričelo v zadnjem času nekoliko bolj gospodarsko delati. In to je bil zadnji čas. Od povsod namreč slišimo, in v raznih časopisih beremo, kako velikega pomena je elektrika. Vsi se še dobro spominjamo, kako se je v prejšnjem kranj-